

Universitätsbibliothek Wuppertal

Orphei Lithica

Orpheus

Berolini, 1881

Λιθικά κηρύγματα

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5190](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5190)

ΟΡΦΕΩΣ ΛΙΘΙΚΑ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ.

*Λίθος κρύσταλλος ὁ πᾶσι γινώριμος. οὗτος ὠνόμασται
μὲν ἀπὸ τῆς κρυσταλλοειδοῦς καὶ διαυγοῦς ὀψεως. ἔχει δὲ φυ-
σικὰς ἐνεργείας τοιαύτας· εἴ τις αὐτὸν ἐπάνω θέῃ κατὰ ξήρων
5 δάδων ἢ καὶ ἄλλης τινὸς ὕλης εὐπρόηστου καὶ ταχέως ἀντιλαμ-
βανομένης πυρός, ὁ δὲ ἥλιος ἐξ ἐναντίας αὐτὸν ταῖς ἀκτίσι πε-
ριαστράφαι, πρῶτον μὲν ὀλίγην τινὰ καὶ οὗτος ἀκτίνα πρὸς τὴν*

1 Huius epitomae, de qua plura dixi in praefatione, codices novi quatuor. Omnium plenissimus, etsi hic illic alienis additamentis graviter foedatus, est Vaticanus graecus 578, saeculi quinti decimi ineuntis, quem huius editionis fundamentum esse volui; signavi V littera. E Barrocciano libro, nr. 131 signato, bombycino saeculi XIV (meo B) primus nonnulla satis neglegenter hausit et in editionis suae addendis (p. 98 sqq.) publici iuris fecit Tyrwhitt, quae omnia Hermann in notis recudenda curavit. Initio mutilus est codex Ambrosianus A 95, chartaceus, saec. XV (meus A), qui tamen in libelli fine nonnullorum lapidum descriptionem in B omissam nobis solus praeter V servavit. — Omnium maxime brevius est codex Vindobonensis med. graec. 30, chart. saec. XV, quem totum a Weigelio descriptum esse Valentinus Rose memoriae tradidit in Herma (vol. IX p. 477). Ex quo libro quae passim exscripsi notis inserui C littera notata. — Libelli titulum dedi ex V. In B nunc Ὀρφέως λιθικά . . . ὄγματα tantum extat, cuius loco »Ὀρφέως λιθικῶν — cum tertia quadam voce, quam literis ex madore chartae evanidis legere nequivit, scriptum esse perperam sibi persuasit Tyrwhitt. — Ὀρφέως περὶ λίθων est inscriptio in C; A titulo caret.

De crystallo non nisi haec leguntur in C: λίθος ὁ κρύσταλλος· ὁ καὶ
οὗ
κρυ λεγόμενος ὁ καὶ τὸ πῦρ ὑπανάπτων ἐν ταῖς τοῦ ἡλίου ἀκτίσι. φασὶν
ἔτι τοῖς νεφροῖς περιθεθεῖς τὸν νοσοῦντα τούτους ἰάται.

2 κρύσταλος codd. — 3 κρυσταλλοειδοῦς codd. — 3 ἔχει δὲ καὶ
B. — 5 εὐπρόηστου B. — 5, 6 ἀντιλαμβανόμενος V. — 6 αὐτὸν ἐξεναντίας
B. — τὰς ἀκτίνας B. — 7 καὶ om. B.

παρακειμένην ὕλην ἐκπέμπει· ἔπειτα καὶ καπνὸν ἐγείρει· μετὰ δὲ τοῦτο καὶ φλόγα πολλήν· καὶ τοῦτο τὸ ἱερὸν πῦρ ὠνόμαζον καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν Ἑλλήνων. τὸ δὲ θαυμαστότερον, ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν τῆς φλογὸς αἰτίον λίθον ἄρπάζων τις ἐκ τῆς ἀναφθείσης ὕλης καὶ ταῖς χερσὶ κρατῶν ψυχρὸν εὐρίσκει καθὼς τὸ πρότερον. φασὶ δέ, ὅτι καὶ τοῖς νεφροῖς περιδεθεῖς τὸν νοσοῦντα τούτους ἰᾶται.

Λίθος γαλακτίτης, ὃν καὶ τινες τῶν παλαιῶν οἱ μὲν ἀνακίτην, οἱ δὲ λήθαιον προσηγόρευσαν· ἀλλὰ γαλακίτην μὲν, ὅτι τριβόμενον ἐχώρ ἀπορρέει καθάπερ γάλακτος· ἀνακίτην δὲ καὶ λήθαιον, ὅτι φορῶν τις αὐτὸν καὶ προσιών τοῖς οἰκείοις δεσπόταις καὶ ὁμιλῶν εὐμενεῖς αὐτοὺς εὐρίσκει καὶ λήθην λαμβάνοντας τῶν αὐτοῦ πολλάκις κακῶν. ὃν καὶ οἱ Ἕλληνες προσιόντες τοῖς ἱεροῖς τῶν θεῶν αὐτῶν ἐφόρουσιν ὡς δι' αὐτοῦ τὸ θεῖον ἐξιλεούμενοι. ἔχει δὲ καὶ ἐτέραν τινα ἐνέργειαν· αἰγῶν γὰρ ἢ προβάτων πολλάκις ἀποσβεννυμένων καὶ λειπομένων τοῦ γάλακτος εἴ τις αὐτὸν τρίψας τε καὶ λειάνας καὶ μετὰ ἄλμης μίξας ἐπιρράνη τὸ ποιμνιον ἐπιμελῶς, εὐροῖαν αὐτοῖς προξενήσει τοῦ γάλακτος, ὥστε τὰς μητέρας σκιρτώσας μεθ' ἡδονῆς παρέχειν

1 num περικειμένην? — 2 τὸ om. B. — 3 καὶ ante οἱ delendum videtur. — 3. 4 αὐτονεὶ τὸν V. — 4 ἄρπάζοντες ἐκ B; ἀναφθείσης V. — 5 εὐρίσκεται B. — 6 τοῦτον B. — 8 De galactite haec habet C: λίθος ὁ γαλακτίτης ὁ καὶ ἀκίτης (sic!) λεγόμενος πρὸς γαλακτοτροφίαν ταῖς γυναῖξιν χρῆσιμος τριβόμενος καὶ πινόμενος καὶ ἐτόκιον ὃν ἄριστον. — De eodem lapide haec inter Notha Dioscoridis apud Saracenum leguntur: Ὅ δὲ μελιτίτης ὠνόμασται καὶ γαλακτίτης καὶ ληθαῖος, ὅτι φέροντες αὐτὸν καὶ προσιόντες τοῖς οἰκείοις δεσπόταις εὐμενεῖς αὐτοὺς εὐρίσκουσι καὶ λήθην λαμβάνοντας τῶν αὐτῶν πολλάκις κακῶν. αἰγῶν τε καὶ προβάτων ἀποσβεννυμένου τοῦ γάλακτος εἴ τις αὐτὸν λειάνη μεθ' ἄλμης μίξας βοηθεῖ τὸ ποιμνιον. λέγουσι δὲ καί, ὅτι γυναῖξιν τὸ αὐτὸ δύναιται πρὸς γαλακτοτροφίαν τριβόμενος καὶ πινόμενος. ἀλλὰ καὶ περὶ ἀγένης ἐν τοῖς νηπίοις καταδεσμευμένος ἀπείργει φθόνον καὶ ἄνοσον σώζει καὶ ἀνεπιβούλευτον φυλάττει τὸν νήπιον, καὶ ὅτι τὸν τοῦτον φοροῦντα καὶ βασιλεῖς αἰδοῦνται καὶ δικασταὶ καὶ ἡδεῖς πᾶσι δοκοῦσιν. — 9 λήθ. ἀπεκάλεσαν B. — 10 τριβόμενον ἐχώρ scripsi; τριβόμενος ὀχώρ V, τριβόμενος ἐχώρας B. — 14 θεῶν αὐτὸν B. — 15 δὲ τινα καὶ ἐτέραν V; γὰρ om. V. — An ἀποσβεννυμένου καὶ λειπομένου? — 18 ἐπιράνει B; εὐροῖαν B.

τοῖς ἑαυτῶν γεννήμασι τοὺς μασθοὺς. λέγουσι δέ, ὅτι καὶ γυναιξὶ τὸ αὐτὸ δύναται ποιεῖν πρὸς γαλακτοτροφίαν τριβόμενος καὶ πινόμενος· ἀλλὰ καὶ περιουχένιος τοῖς νηπίοις καταδεσμούμενος ἀπείργει, φασί, πάντα φθόνον, καὶ ἄνοσον καὶ ἀνεπιβούλευτον
 5 διαφυλάττει τὸ νηπίον· καὶ ὅτι τὸν τοῦτον φοροῦντα καὶ βασιλεῖς αἰδοῦνται καὶ δῆμοι καὶ δικασταὶ καὶ ἄρχοντες, καὶ ἀπλῶς ἡδὺς τοῖς πᾶσι δοκεῖ, κἂν ἀλλότριοι καὶ ἔθνικοι τυγχάνωσιν. ἔστι δὲ τὴν χροιάν ἔντεφρος, ἀρμόζει δὲ καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν ἔλκη καὶ ρεύματα τριβόμενος καὶ μετὰ ὕδατος ἀλειφόμενος.

10 Λίθος εὐπέταλος ὁ καὶ δενδραχάτης. ὠνόμασται δὲ οὕτως, ὅτι καθάπερ πέταλα δένδρων ἐν αὐτῷ διαφαίνονται μετὰ κλάδων συνεχεστέρων. οὗτος δὲ τοῖς κέρασι τῶν βοῶν περιδεσμούμενος ἐν τῷ καιρῷ τοῦ σπύρου ἢ καὶ ἐν τῷ ὄμφ τοῦ σπορέως εὐφορίαν παρέχει.

1 μαστούς B; ὅτι om. V. — 2 δύνασθαι V. — 3 περὶ ἀχένιος V, περὶ ἀχένιον B; ἐν ante τοῖς add. V. — 4 ἀπείργειν codd., quod correxi; ἄνωσι pro ἄνοσον V. — 5 τὸν τοῦτο V; καὶ ante βασιλεῖς om. V. — 7 ἀλλότριοι καὶ om B; τύχωσιν B. — 8 ἔντεφρον V; post ἔντεφρος add. B ἦτοι στακτίζων, de qua interpolatione audi Tyrwhittum, qui Galactitae descriptionem ab λίθος γαγάτης usque ad θεῶν αὐτὸν ἐφόρου, et tunc mediis omissis ab ἔστι δὲ τὴν χροιάν usque ad ὕδατος ἀλειφόμενος edidit: »Verba ἦτοι στακτίζων interpolata sunt ab epitomatore. στακτὴ scilicet est vox Graeco Barbara, cinerem significans. V. Cangium in v.α Meliora docent lexica. Caeterum iam Tyrwh. vidit, haec postrema, inde ab ἔστι δὲ τὴν χροιάν interpolata esse ex Dioscoride, qui de galactite haec habet (περὶ ὕλης ἰατρικῆς V. p. 814 ed. Kühn): ὁ δὲ γαλακτίτης ὠνόμασται ἀπὸ τοῦ γαλακτῶδες ἀνίεναι· ἔστι μέντοι ἄλλως ἔντεφρος τὴν χροιάν, γλυκὺς πρὸς τὴν γεῦσιν· ἀρμόζει δὲ πρὸς ὀφθαλμῶν ρεύματα καὶ ἔλκη ἐγχερόμενος· δεῖξθὲ τρίψαντος αὐτὸν ὕδατι, ἀποτίθασθαι ἐν πυξίδι μολυβδῆ, διὰ τὸ περὶ αὐτὸν κολλῶδες. — 10 quae hoc loco de eupetalo leguntur, dedi ex B, cum V inanibus nugis refertus sit, habet enim post συνεχεστέρων haec: ἔσωθεν διαφανεῖς (excidisse videtur hic aliquid) ἔχει ἐν ἑαυτῷ. ἔχει δὲ καὶ ἔξωθεν μέρος τι μέλιτος χρώμα καὶ ἔτερον καροῦ εἶδος, ἔσωθεν δὲ ὑπόλευκα διαφανέστατα δενδρόφια. ἀρμόζει δὲ τοῖς οἰκονομοῦσι πράγματα· πιθανὸν γὰρ καὶ εὐπορον τὸν ἐγχειροῦντα ποιεῖ. συνβάλεται δὲ καὶ τοῖς ἐν ἀγρῷ σπείρουσι περιτιθεῖσιν αὐτὸν εἰς τὴν χεῖραν, ἢ εἰς τὸν τράχηλον τοῦτον ἔχω σπορεὺς πολυπλασίονα γεωργήσει. καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν μεγάλας ὠφελείας ἔχει ὁ λίθος. ἔτι μὴν καὶ εὐπορίαν δίδωσι τῷ φοροῦντι. χά-

Λίθος ἐλαφοκερατίτης. ὠνόμασαι δὲ καὶ οὗτος ἀπὸ
 τῆς θέας. ἐλάφου γὰρ ἔοικε κέρατι καὶ οὐκ ἂν εὐκόλως τις δια-
 γνοίη ὁρῶν πότερον ἢ κέρασ ἐστὶν ἢ λίθος πρὸ τοῦ καὶ τῇ χειρὶ
 κρατῆσαι τοῦτον καὶ ἐκ τῆς ἀντιτυπίας τε καὶ σκληρότητος κατὰ
 5 ἀλήθειαν ἐπιγνώσθαι. θαυμαστὴν δὲ τοῦτου φασὶ τὴν ἐνέργειαν.
 εἰ γάρ τις αὐτόν, φασί, κατατρίψας καὶ μίξας ἐλαίῳ φαλάκρας
 ἐπιχρίσειε, συνεχέστερον ἀναβλαστήσουσι τρίχες νέαι, καὶ κομή-
 της ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ φαλακροῦ γενήσεται. ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς νεο-
 νύμοις ἔρωτα πρὸς ἀλλήλους ἐμποιεῖ καὶ ὁμοφροσύνην φοροῦ-
 10 μενος, καὶ διαφυλάττει τοὺς πόθους αὐτοῖς μέχρι γήρωσ.

Λίθος ὁ καλούμενος Ζαμίλαμπις· ὅστις φύεται μὲν παρὰ
 τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ὥστε καὶ ὑπὸ τῶν βρυμά-
 των αὐτοῦ γυμνούμενος φανεροῦται. περιδεδεσμούμενος δὲ ταῖς
 ἀμπέλοις πολυσταφύλους αὐτὰς καὶ εὐφόρους παρασκευάζει.

15 Λίθος Ἰασπις, ὁ καὶ πᾶσι πρόδηλος. χρήσιμος δὲ καὶ
 οὗτος, ὧς φασι, ταῖς ἀρούραις πρὸς εὐφορίαν. ἀλλὰ καὶ ὑετόν,
 ὧς λέγουσιν Ἕλληνες, ἐξ ἀνομβρίας καταγεῖν ἐπὶ τὰς αὐτὰς
 δύναται καὶ ἀποτρέπειν ἐπιληψίας, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ μαρτυ-
 ροῦσι.

20 Λίθος λύχνης, ὁ καὶ λυχνίτης λεγόμενος. τοῦτον δὲ πολυ-
 ωφελέστατον εἶναι λέγουσι· καὶ γὰρ ἀποκωλύει χαλάζας καὶ

ρασσε δὲ εἰς τὸν λίθον ἐρμῆν τέλειον τῷ εὐωνύμῳ χειρὶ βαλάντιον φέ-
 ροντα τῇ δὲ δεξιᾷ βιβλίον, πρὸς δὲ τοῖς ποσὶ κυνοκέφαλον, τὰς χεῖρας
 ἐκτείνοντα ὡσπερ εὐχόμενον. — Caeterum οὗτος et περιδεδεσμούμενος scri-
 psi pro eo, quod B habet, τοῦτον et περιδεδεσμούμενον; et ἡ τοῦ ἀρότρου
 post σπορέως deleti.

1 καὶ om. B. — 6 φησί V, fort. recte. — μίξας B; φαλακρὰς B.
 — 7 ἀναβλαστήσωσι B; νῆαι V. — 7. 8 κομήτης et φανήσεται B. — 9
 ὁμοφροσύνης V. — 10 τὸν πόθον B; γήρωσ V. — 11—14 om. B. —
 11 Ζαμίτης V, quod correxi, cum epitomator Lithicorum codice usus
 sit Ambrosiano codici simillimo et hic quidem veram lectionem Ζαμί-
 λαμπιν exhibeat. — 15 Iaspidis et Lychnitae descriptionem ex B edidit
 Tyrwh. — Ἰασπις V. — 18 δύναται om. B; καὶ ἐπιληψίας ὠφελεῖν B; κα-
 θὼς om. V; οἱ πολλοὶ B. Haec C de iaspide: λίθος Ἰασπις ὁ καὶ πᾶσι δη-
 λος· ἐναντίας δυνάμεις ἔχειν φασί, παφλάζοντος τοῦ ὕδατος ἐν λέβητι
 ὑπορριπτούμενον αὐτὸ ὑποχλαίνειν αὐτό. τουναντίον δὲ ψυχροῦ τυγχά-
 νοντος ταχύτερον τοῦτον παρασκευάζειν τε καὶ ἀναπαφλάζειν.

πᾶσαν φθορὰν ὄσαι γίνονται κατ' ἀγρούς· ἀλλὰ καί, ὥσπερ ὁ
κρύσταλλος, καὶ αὐτὸν ἄνευ πυρὸς φλόγα πέμπειν· ἔχειν δὲ καὶ
ἐναντίας δυνάμεις· παφλάζοντός μὲν γὰρ τοῦ λέβητος ἐπιρρι-
πτούμενον αὐτῷ ὑπογλαίνειν αὐτόν· τούναντίον δὲ ψυχροῦ τυγχά-
5 νοντος ταχύτερον τοῦτον παρασκευάζειν ζέειν τε καὶ ἀναπα-
φλάζειν.

Λίθος τοπάζιος, ὁ καὶ τόπαζος καλούμενος. οὗτος τίμιός
ἐστι καὶ πολύτιμος διὰ τὸ σπανίως εὐρίσκεισθαι. γεννᾶται δὲ ἐν
τῇ Ἰνδιῇ· ὁμοίος δὲ ἐστι τῷ χρυστάλλῳ· ἕξαιγος καθὰ καὶ ὁ
10 κρύσταλλος, ὁ μέντοι τοπάζιος ἐστι χλωρός, οὗ λίαν ἔοικώς
σεύτλου χροιά, στιβαρός, πυκνός, διαυγής. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρ-
σην· ὁ δὲ θηλυκὸς ἐλαφρότερος τὰς τε ἀκτίνας πρὸς τὰς ἀγὰς
τοῦ ἡλίου ἡδυτέρας βάλλει παρὰ τὸν ἄρσενα. ἐπὶ πάντων δὲ
καθόλου εἰς ὁ σκοπὸς πρόκειται τῶν τε ἀρσενικῶν καὶ τῶν θη-
15 λυκῶν λίθων. δέον οὖν τοῖς μὲν ἄρσεισι τὸν ἀρσενικὸν διδόναι,
ταῖς δὲ θηλείαις τοὺς θηλυκοὺς. λαβὼν οὖν τὸν προκείμενον
λίθον ἐπιχάρασσε αὐτῷ Ποσειδῶνα ἐν ἄρματι ἵππικῷ ἐστῶτα
καὶ τῇ μὲν εὐωνύμῃ τὰς ἡνίας κρατοῦντα τοῦ ἄρματος· τῇ δεξιᾷ
δὲ ἀστάγυας. ἔστω δὲ ἐπ' αὐτῷ καὶ ἡ Ἀμφιτρίτη. οὗτος τελε-
20 σθεῖς καὶ φοροῦμενος πολλὴν ἀγάπην περιποιεῖται τοῖς ἔχουσι καὶ
πολλῶν ἀγαθῶν δοτὴρ γίνεται. ἔτι δὲ καὶ κατὰ θάλασσαν ἀκίν-
δυνον τὸν φοροῦντα διατηρεῖ, καὶ κέρδη μεγάλα διὰ τὰς ἐμπο-
ρίας περιποιεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς νοσοῦσιν, ὥστε πᾶσαν
ὀφθαλμίαν ἰᾶσθαι. οὐδὲν δὲ ἕτερον ἀξιόλογον ἰστορεῖται περὶ

2 κρύσταλος V; πέμπειν V. — 4 ἐν αὐτῷ V; ὑπογλαίνων B; ψυ-
χροῦν B. — 5 ζέειν om. V. — 7 καλῆται V. — 9 χρυστάλω V. —
10 κρύσταλος V; λί pro λίαν V. — 7-9 λίθος — χρυστάλλῳ. Pro his
alia habet B: λίθος τόπαζος ἦτοι τοπάζιον. ὠφελιμώτατον τοῦτόν φασιν
ὥστε πᾶσαν ὀφθαλμίαν ἰᾶσθαι. ὁμοίος δὲ ἐστι τῷ χρυστάλλῳ. — 11 σ.
χορῆσιν στιβ. B. — 12 ὁ δὲ θῆλος B. — 14 τε om. V. — 15 τὸν ἄρσενα B,
qui διδόναι omittit. — 17-19 ab ἐπιχάρασσε usque ad ἀμφιτρίτη omissa
sunt in B, qui eorum loco ἐπιχάρασσε αὐτῷ τὸν τοῦ σταύρου χαρακτήρα
habet ex manifesta interpolatione. — 17 ἐπιχάραζε V. — 19 οὕτως B.
— 20 περιποιεῖ V. — 21 ἀγ. ἐκ θεοῦ δοτὴρ B. — 23 — p. 142, 1 ἀλλὰ
καὶ — αὐτοῦ om. B. — 23 ἐνωφθαλμοῖς V. — 24 οὐδὲ δέ V. —

αὐτοῦ. φυλακτήριον δέ ἐστι χράτιστον καὶ πρὸς τὰς ὑδρομαν-
 τείας ἄκρωσ ποιεῖται. ἐὰν δέ τις σταφυλῆς θαλασσίας οἶνον πήη
 καὶ εἰς μανίαν περιτραπῆ, τρίψας τὸν λίθον ἐπὶ ἀκόνης μεθ'
 ὕδατος δίδου τῷ μαινομένῳ. περιάψον δὲ αὐτῷ καὶ τὸν λίθον
 5 ἐπὶ τὸν τράχηλον καὶ ἰαθήσεται. ἐπίχαριν δὲ τὸν φοροῦντα τοῖς
 ὁμιλοῦσι ποιεῖ, καὶ ῥητορικώτερον ἐν τοῖς λόγοις.

Λίθος ὀφειανός· οὗτος τὴν κλῆσιν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ἐξ
 αὐτοῦ προβλέπειν καὶ προμαντεύεσθαι τοὺς παλαιούς τὰ μέλ-
 λοντα. τρίβοντες γὰρ αὐτὸν καὶ ἄμα τῇ εὐωδιστάτῃ σμύρνη μι-
 10 γνύντες καὶ κατὰ πυρὸς ἐπιρραίνοντες πρὸς τὰς κινήσεις αὐτοῦ
 καὶ τὰ ἄλματα καθάπερ ἐκ τοῦ ἄλματος καὶ οἱ ἥπατοσκόποι τῶν
 μελλόντων κατεστοχάζοντο. λέγουσι δὲ αὐτὸν καὶ νεύρων χαλεπὰ
 πάθη ἰᾶσθαι ἐπιπασσόμενον καὶ ἐπαλείφειν λεπίδας.

Λίθος χρυσόθριξ, ὁ καὶ τοῦ ἡλίου καλούμενος. διπλοῦς
 15 οὗτος τὸ εἶδος· ὁ μὲν ἔοικώς χρυστάλλῳ, πλὴν ὕσον καθάπερ
 ἀκτίνες τινες αἱ τρίχες αὐτῷ ἐμπεφύκασιν· ὁ δὲ τῷ χρυσολίθῳ
 κατὰ πᾶν ὅμοιος, πλὴν ὕσον καὶ αὐτῷ καθάπερ ἀκτίνες αἱ τρίχες
 περιανγίζονται. διὸ καὶ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν τριχῶν αὐτοὺς χρυσότρι-
 χας ὠνόμασαν, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἡλίου λίθους.
 20 φοροῦμενοι δὲ οὔτοι, φασίν, εὐπρεπεστέρους καὶ σεμνοτέρους
 τοὺς ἀνθρώπους ποιῶσι καὶ παρὰ πᾶσιν αἰδοῦς ἀξίους.

Λίθος μάγνης, ἣ καὶ μαγνήτις λεγομένη, ἥστινος τὴν

3 μανίας V. — 4—5 καὶ τὸν τράχηλον τὸν λίθον καὶ V. De
 topazio haec habet C: λίθος τοπάζιον· ἐὰν τις λίθον πήη καὶ εἰς μανίαν
 περιτραπῆ τρίψας τὸν λίθον ἐπὶ ἀκόνῃ μεθ' ὕδατος δίδου τῷ μαινομένῳ
 καὶ ἀπαιωρούμενον ταυτὸν δύναται καὶ ῥητορικώτερον ἐν τοῖς λόγοις αὐ-
 τὸν ἀπεργάζεται. Plurima quae hic de topazio narrantur, satis fideliter
 transscripta sunt e Damigeronis libello περὶ λίθων. — 7 Hoc loco deest
 opalli descriptio in omnibus codicibus. — 7—13 Opsiani descriptionem
 omittit B; C non nisi haec habet: λίθος ὀφειανός οὕτω λεγόμενος νεύρων
 χαλεπὰ πάθη ἰᾶται ἐπιπασσόμενος καὶ ἐπαλειφόμενος. — 11 ἐκ τοῦ ἄλ-
 ματος καὶ οἱ ἥπατος, κόποι V, quod correxi. — 13 ἐπαλείφειν λεπίδας cor-
 ruptum videtur. — 14 Lapidis Chrysotrichos descriptionem ex B evul-
 gavit Tyrwh. — 16 ἦ pro αἱ V. — 18 fortasse περιανγίζονται scripsit.
 — 18 αὐτῷ χρυσ. B. — 22 De magnetide Saracenus ex Sambuci codice
 inter Dioscoridis Notha haec edidit ex nostra epitoma ut videtur ex-

- φύσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν καθ' ἐκάστην ὁρᾶν ἔστιν ἔλκουσαν διὰ τοῦ ἀέρος τὸν σίδηρον πρὸς ἑαυτὴν ὡσεὶ ἐρῶσαν αὐτοῦ καὶ τοῦτον πρὸς ἑαυτὴν ἀρπάζουσιν. ταύτην φασὶ διακριτικὴν ἔχειν δύναμιν τῆς τε καθαρειούσης γυναικὸς ἀπ' ἀλλοτρίου ἀνδρὸς
- 5 καὶ τῆς μοιχευομένης. εἰ γάρ τις αὐτὴν λαθραίως ὑπὸ τὰ στρώματα θείῃ, ἢ μὲν καθαρὰ τε καὶ φίλανδρος εἰς ὕπνον κατενεχθεῖσα φυσικῇ τινι δυνάμει τῆς λίθου τὰς τε χεῖρας ἀπλοῖ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ περιφύεται· ἢ δὲ πόθοις ῥυπαροῖς καὶ ἀλλοτρίοις κατεχομένη ἀφυπνώσασα τῆς κλίνης ἀπαράσσειται καὶ καταπίπτει.
- 10 ἀλλὰ καὶ δύο ταύτην ἀδελφῶν φοροῦντων πάσης ἔριδος αὐτοὺς ἀπαλλάττει καὶ φιλονεικίας, καὶ ὁμόνοιαν ἐμποιεῖ· καὶ πρὸς τὸ θέλξαι δὲ καὶ πείσαι λαὸν ἐπιτηδαιοτάτῃ βασταζομένη ἢ καὶ φορουμένη κατὰ τοῦ στήθους. καὶ ἄλλας πλείστας ἔχει δυνάμεις. ἔστι δὲ καὶ πρὸς ἀγωγὴν γυναικῶν χρήσιμος καὶ πρὸς συστάσεις
- 15 λαμπρῶν ἀνδρῶν, πρὸς δὲ τὰς ἐμπορίας πάσας κερδέμπορος. ἐὰν γυνὴ αὐτὴν φορῇ ἐρασθήσεται αὐτῆς ὡς ἂν βουληθῇ. [ἐπιχάρασσε δὲ τῷ λίθῳ Ἀφροδίτην ἔλκουσαν ἄνδρα ἀπὸ κρασπέδου τῇ εὐωνύμῳ χειρὶ, τῇ δὲ δεξιᾷ δεικνύουσαν μῆλον.] οὗτος ὁ λίθος ὁμόνοιαν πολλὴν ποιεῖται ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ καὶ ἀδελφοῖς
- 20 καὶ φίλοις, ἔτι δὲ καὶ πρὸς πάντας ἐπιχαρίτους, εὐπειθεῖς παρασκευάζει τοὺς φοροῦντας αὐτὸν καὶ εὐομίλους ποιεῖ· ῥήτορες δὲ

cerpta: ταύτην φασὶ καὶ διακριτικὴν ἔχειν δύναμιν τῆς καθαρειούσης (vel καθαρᾶς οὐσης) γυναικὸς καὶ τῆς ὑπ' ἀλλοτρίου ἀνδρὸς μοιχευομένου. εἰ γάρ τις αὐτὴν ἐπὶ τὰ στρώματα λάθρα θείῃ, ἢ μὲν καθαρὰ καὶ φίλανδρος εἰς ὕπνον κατενεχθεῖσα φυσικῇ τινι δυνάμει τοῦ λίθου τὰς τε χεῖρας ἀπλοῖ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ περιφύεται· ἢ δὲ πόθοις ῥυπαροῖς ἀφυπνώσασα τῆς κλίνης καταπίπτει. ἀλλὰ καὶ δύο ταύτην ἀνδρῶν [num ἀδελφῶν?] φερόντων πάσης ἔριδος ἀπαλλάττει καὶ ὁμόνοιαν ἐμποιεῖ. καὶ βασταζόμενος εἰς στήθος θέλγει λαόν. — δ καὶ μαγνήτης καλούμενος B. — 1 ἔλκουσα codd. — 2 πρὸς αὐτὴν V. — 3 πρὸς αὐτὴν B; καὶ post φασὶ add. B. — C qui v. 4 λίθος ὁ μαγνήτης habet, omittit reliqua inde ab ἢ καὶ (v. 22) usque ad ταύτην (v. 3). — 3 ἔχουσα V. — 4 καθαρειούσης B; ἐπ' CV. — 6 εἰ pro ἢ C — 7 τοῦ λίθου B. — 8 εἰ δὲ πόθ. C, in quo reliqua valde breviate leguntur. — 12 θέλξαι V. — 13 καὶ ἄλλας πλείστας ἔχει δυνάμεις om. B in fine paginae. — 14 ἀγωγῆς V. — 16—18 quae uncinis circumscripti, desunt in B. — 19 πολλὴν om. B; ποιεῖ B.

ἄκρως ἐνεργεῖ καὶ τοῖς δημηγοροῦσι καὶ τοῖς διὰ λόγων ἀγωνισταῖς· πειθῶ γὰρ ποιεῖ καὶ εὐπρέπειαν καὶ λόγων εὐρετικὸς ἐστι. νίκην δὲ καὶ δύναμιν πᾶσι δίδωσιν· ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν μάγων γινόμενα εὐθετεῖ καλῶς.

5 Λίθος ἡ ὀφιῆτις. αὕτη τριβομένη, φασίν, καὶ ἐπιπασσομένη πᾶσιν ἔλκεσίν τε καὶ τραύμασιν υγείας περιποιητική.

Ἐτερος λίθος ὀφίτης. ἕτερος οὗτος ἀπὸ τοῦ ἀντιφάρμακον εἶναι τῶν ὄψεων ὑπὸ τῶν παλαιῶν ὠνόμασται καὶ ὀφθαλμοῖς δὲ ἀμβλυωποῦσιν ὄξυωπίαν παρέχει καὶ κεφαλαγίαν
10 παύει καὶ βαρυηκοῖαν καθαίρει οὕτως ὥστε καὶ λεπτής ὀμλίας τὸν φοροῦντα τοῦτον λοιπὸν ἀκούειν δύνασθαι. φασὶ δὲ καὶ τὸν ἀκίνητον πρὸς ἀφροδίσια καὶ ἠλίθιον ὑπὸ τούτου πρὸς κίνησιν καὶ ἐπιθυμίαν ἔλκεσθαι· καὶ θυμώμενον δὲ ἐρπετὰ πάντα διώκειν, οὐ τὰ πλησίον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πόρρωθεν ἐκ τῶν φω-
15 λεῶν αὐτῶν.

Λίθος ὀστρίτης καλούμενος τριβόμενος καὶ σὺν οἴνῳ πινόμενος ὀδονήφατος ἤγρουν παντὸς ἀλγῆματος καταπαύων ὀδύνας.

Ἀδελφὴ τούτοις καὶ ἡ ἐχίτις, ἀπὸ τῆς ἐχίδνης ὀνομαζομένη, ἦτις καὶ τοῦ παλαιοῦ, φασί, Φιλοκλήτου τὸ σέλος ἰάσατο
20 κατὰ τοῦ ἐν αὐτῷ τραύματος τοῦ πολυετοῦς καὶ ἀνιάτου συνεχέστερον ἐπιπασσομένη.

Λίθος ὀσιδηρίτης, ὃν καὶ ἔμφυχόν τινας ὀρεῖτην καλοῦσιν. ὠνόμασται δὲ καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ τὸν τόπον εὐρέσεως. εὐρίσκεται μὲν γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσιν· ἐστὶ

5—6 om. B. — 5 ὀφιῆτις V. — 7—15 in B rectius post descriptionem lapidis sideritae leguntur, quem locum in Lithicis quoque occupat alius ille ophites. — 7 λίθος ὀφίτης ἕτερος B; ἀπὸ τῶν B, corr. Tyrwh. qui totam huius lapidis descriptionem ex B edidit. — 7. 8 ἀντιφαρμάκων B, corr. Tyrwh. — 10 βαρυηκοῖαν scripsi, βαροκοῖαν V, μυρμηκίαν B ex mera interpolatione; οὗτος B. — 13 κίνησιν B; ἔλκεσθαι C, ἔρχεσθαι B V; καὶ θυμώμενον δὲ om. V. — 14 οὐκατὰπλ. B. — vv. 16—21 om. B. — 16 ὀστρίτης V. — 17 ὀδονήφατος V. — 18 ἐχίτις V. — 22 ἐμ την B extrita charta; ἔμφυχον ὀρεῖτην con. Tyrwh., qui sideritae descriptionem totam edidit, omissis tantum p. 146 vv. 3 τοσαύτην — 8 δύναμιν. — 23 δὲ om. B. — 24 μὲν ὄρεσιν extritis aliquot literis B, unde μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν con. Tyrwh.

δὲ τὴν μὲν θεῖαν στρογγύλος ἢ καὶ ὡς ὑποστρογγύλος, τὴν δὲ φύσιν τραχύς, στιβαρός, μελανόχρους καὶ πυκνός. πάντοθεν δὲ αὐτὸν περιέχουσιν ἕξ ὅμοιαι ῥυτίσιν ἢ καὶ γραμμαῖς. τοῦτον πρὸς ἀποτροπὴν πάντων τῶν ἑρπετῶν φασὶ χρησιμώτατον εἶναι,
 5 καὶ οἷ γε τὴν Λιβύην τὴν ἀνδροῦν καὶ ἰοβόλων γέμουσαν διερ-
 χόμενοι τοῦτον φοροῦντες καὶ ὥσπερ καθοπλιζόμενοι διὰ μέσων
 τῶν ἰοβόλων πορεύεσθαι κατετόλμων. φασὶ δὲ καὶ μαντικὸν εἶναι
 καὶ τινα νηστεύοντα καὶ καθαίροντα ἑαυτὸν καὶ τοῦτον δὲ αὐτὸν
 τὸν λίθον καθαροῖς ὕδασι ἀπονίπτοντα καὶ λευκοῖς λίνοις περι-
 10 ἐλίττοντα εἶτα καὶ λύχνους ἀνάπτοντα ἐξαίφνης ἀκούειν ὥσπερ
 νεογενοῦς τινος βρέφους φωνὴν καὶ πνυθανομένου τινὸς ἀποκρί-
 νεσθαι, ἔπειτα πρὸς τὸ τέλος καθάπερ ἔμφυχον ἀποπνέειν. ἀλλὰ
 ταῦτα μὲν Ἑλλήνων παῖδες, οἱ τοῖς κτίσμασι λατρεύειν ἐθέλοντες
 καὶ δαιμονίων φωνῶν ἀκούειν σπουδάζοντες· ἡμεῖς δὲ τοῦ μὴ καὶ
 15 ταῦτά τινος ἀγροεῖν ἕνεκα παραθέντες ἐνταῦθα καὶ ταῦτα πρὸς
 τὰ λοιπὰ βαδιούμεθα. ὅσα γάρ φασὶ τὰς ῥίζας τῶν βοτανῶν
 δύνασθαι, τοσαῦτα καὶ τὰς τῶν λίθων φύσεις. τοσαύτην δὲ φασὶ
 δύναμιν τοῦτον τὸν σιδηρίτην ἔχειν ὥστε κἂν πάντα τὰ ἑρπετὰ
 παμπληθεῖ κατὰ τινος ἐφορμῶσι, διὰ μέσου τούτων ἀβλαβῆ τὸν
 20 φοροῦντα τὸν λίθον τοῦτον πορεύεσθαι· οὐκ ἀβλαβῆ δὲ μόνον
 ἀλλὰ καὶ φυγαδευτὴν· εὐθὺς γὰρ αὐτὰ πάντα πρὸς φυγὴν ὀρ-
 μᾶσθαι, μὴ φέροντα τὴν φυσικὴν αὐτοῦ πνοήν τε καὶ δύναμιν.
 πολλάκις δὲ τις καὶ ἐν κνηγεσίοις σχολάζων καὶ ἐν ἐρήμοις ἢ
 ὄρεσι καθεύδειν ἀναγκαζόμενος μέσον τῶν θανασίμων ὕφειν
 25 καὶ σκορπίων οὐδὲν ἐξ αὐτῶν πείσεται τοῦτον ἐπιφερόμενος. καὶ
 ὄφιοθήκτοις δὲ πᾶσιν ἐπιπασσόμενος, ἀλλὰ καὶ τραύμασι παν-

1 μὲν θεῖσιν B — 2 μελ καὶ charta lacera B, μελανόχρους καὶ conī. Tyrwh.; παντόθεν V.; καὶ πάντοθεν B. — 5 τὸν ἀνδροῦν V; ἰοβόλον V. — 8 ἑαυτὸν om. V; recte, puto, modo καθαριεύοντα scribas. — 9 ἀπονίπτων B; corr. Tyrwh. — 9. 10 περιελίττων B; corr. Tyrwh. — 11 νεογενοῦς V; πνυθανόμενος V. — 11 ἀποκρίνεται B. — 14 ἡμεῖς — 16 βαδιούμεθα om. B. — 16 φησί B. — 17 τὰς ante τῶν om. B. — 19 παμπληθεῖ V, παμπληθί B. — 19 ἀφορμῶσιν V. — 20. 21 τὸν λίθον τοῦτον φοροῦντα B. — 21 ταῦτα pro αὐτά B. — 25 πείσεται B; ἐφερόμενος B.

τοίοις, εἴτε ἀπὸ ξιφῶν εἴτε καὶ ἀπὸ ἐτέρων τινῶν αἰτιῶν, ἀλεξι-
φάρμακον γίνεται· καὶ στεῖραις δὲ γυναιξὶ περιδεσμούμενον εὐτο-
κίαν φασὶ παρέχειν.

Λίδος γαγάτης. τὸ αὐτὸ καὶ τοῦτόν φασὶ δύνασθαι, κα-
5 πνιζομένου φεύγειν αὐτοῦ τὴν πνοὴν τὰ ἰοβόλα πάντα. ἐστὶ δὲ τὴν
μὲν χροϊὰν αἰθαλώδης ὡς τέφρα, τὴν δὲ θέαν οὐ μέγας, ἀλλὰ
πλατὺς. ἀνάπτεται δὲ ταχέως ὡσπερ ἡ πεύκη καὶ βαρεΐαν ἀπο-
πέμπει πνοὴν ὡσπερ εἰ ἀσφάλτου, καὶ διακριτικὸν δὲ φασὶν αὐτὸν
10 τῆς ἱερᾶς νόσου. τούτους γὰρ ὁσφραϊνομένους αὐτοῦ καὶ μὴ
φέροντας κατὰ γῆς εὐθὺς πίπτειν, καὶ γυναικας δὲ νόσους κρυ-
φίους ἰᾶσθαι θυμιωμένου δεχομένης αὐτοῦ τὴν πνοὴν καὶ τοὺς
πονηροὺς ἰχῶρας τοὺς ἔσωθεν τῶν σπλάγγνων αὐτῶν ἐχχεούσας·
ἐρπετὰ δὲ ὁμοίως τοῖς πρὸ αὐτοῦ διώκειν καὶ ἄλλα τινὰ θαυ-
μαστά τοῦτον ἐργάζεσθαι. γεννᾶται δὲ ἐν Λυκίᾳ κατὰ τὴν πρὸς
15 θάλασσαν εἰσβολὴν ποταμοῦ τοῦ λεγομένου Γάγαν.

Λίδος ὁμώνυμος τῷ ἐρπετῷ σκορπίου· ὅστις κατὰ σκορ-
πίων ἔχει, φασὶ, τὴν δύναμιν.

Λίδος ὁ λεγόμενος κορσίτης. ὠνόμασται δὲ οὕτως
ἀπὸ τοῦ κόρση τουτέστιν ἀνθρωπεῖα κεφαλῇ εἰκέναι. τοῦτον δὲ
20 φασὶ τριβόμενον μετὰ σκοροῦδου καὶ πινόμενον ἀλεξιφάρμακον

3 φασὶ om. V. — 4 sqq. Deest in B integra descriptio gagatae, scorpii
et corsitae. — 4. 5 καπνιζόμενον V. — 6 θέσιν V. Confer quae Sarace-
nus inter Notha Dioscoridis habet de Gagata: φασὶ δὲ καὶ διακριτικὸν
εἶναι τῆς ἱερᾶς νόσου. τούτου γὰρ ὁσφραϊνομένου ἐν ἀκμῇ φέροντας κατὰ
γῆς πίπτειν. καὶ γυναικῶν δὲ νόσους κρυφίους ἰᾶσθαι θυμιωμένου δεχο-
μένων αὐτοῦ τὴν πνοὴν, unde γυναικῶν, δεχομένων, ἐχχεουσῶν infra scri-
bendum esse fortasse coniciet aliquis. — 9 τούτους] an τοὺς scriben-
dum? post φέροντας excidisse puto τὴν πνοὴν αὐτοῦ vel simile quid. —
10 πίπτει V; γυναικας V, γυναικας C, qui supra recte πίπτειν exhibit;
correxī. ἰώνται δεχομένης θυμιωμένης καὶ τοὺς πονηροὺς ἰχῶρας ἐχχεο-
μένων C. — 12 ἐχχεούσας V, quod correxi viam monstrante C. — 13
διώκει cod. — 14. 15 e Dioscoride addita sunt, cfr. Diosc. de mat. med. V
p. 413 ed. Kühn.: Γεννᾶται δὲ ἐν Λυκίᾳ κατὰ τινὰ ποταμοῦ εἴσρυσιν εἰς
θάλασσαν ἐχχεομένου· ἔστι δὲ πλησίον τῆς λεγομένης Παλαιοπόλεως· κα-
λεῖται δὲ ὁ τόπος καὶ ὁ ποταμὸς Γάγας, παρ' οὗ τῷ στόματι εὐρίσκονται
οὗτοι οἱ λίθοι. — 16 17 De scorpio haec C: λίθος ὁμώνυμος τοῦ σκορ-
πίου· ὅστις καὶ τὸ σκορπίου ἔχει φασὶ τὴν δύναμιν. — 20 σκοροῦδου V.

τῶν ὑπὸ σκορπίου δηγμάτων γίνεσθαι καὶ μετὰ ῥοδίνου δὲ ἐλαίου
 χρώμενον τὰς περιανθενίους ὀδύνας πᾶναι, καὶ μετὰ μέλιτος
 κιννάμενον καὶ πινόμενον καθαρτήριον γαστροὺς γίνεσθαι καὶ
 ὑδέρους δὲ κενοῦν καὶ βουβῶνας ἰᾶσθαι.

- 5 *Λίδος κοράλιος.* καὶ τοῦτόν φασι πρὸς ἀσπίδας μάλιστα
 καὶ πρὸς ἀσπίδων δῆγματα χρησιμώτατον καὶ ἀποτρόπαιον εἶναι.
 θανμάσιον δὲ οἶον ἱστοροῦσι περὶ αὐτοῦ· ἐκ γὰρ ἐτέρου εἶδους
 πρὸς ἕτερον μεταφέρεσθαι. γλωρὴν μὲν γὰρ πρῶτον βοτάνην
 φύεσθαι καὶ οὐδὲ ἐν τῇ χέρσῳ, ἀλλ' ἐν τῇ θαλάσσῃ, καθὰ καὶ
 10 τὰ βρύα. πρὸς δὲ τὸ γῆρας ἤκουσαν καὶ μαραινομένην τὰ μὲν
 φύλλα περιμαραίνεσθαι τε καὶ καταρρεῖν· αὐτὴν δὲ ἐν τοῖς βά-
 θεσι νήχεσθαι ἐλαφρὴν, μέχρις ἂν πρὸς τὴν χέρσον ὑπὸ τῶν
 κυμάτων ἀποπτυσθῇ. ἐπὶ δὲ καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀέρος ἀνα-
 πλησθῆ, ξηραίνεσθαι καὶ στερεοῦσθαι μᾶλλον· ἐγχρονίζουσαν δὲ
 15 πλεον ἀποπετροῦσθαι καὶ ταῖς χερσὶ τριβομένην τελείως λίθον
 εὐρίσκεσθαι· τὸ δὲ σχῆμα φυλάττειν τὸ ἐξ ἀρχῆς, οἷον ὅτε ἦν
 βοτάνη, τῶν τε κλάδων καὶ τοῦ φλοιοῦ, καὶ εἶναι καθαπερεὶ θάμ-
 νον ἢ καὶ δενδρύφιον λίθινον ἀκριβῶς, ὥστε καὶ τέρψιν ἔχειν τοῖς
 θεωμένοις οὐκ ἄχαριν. λέγουσι δὲ αὐτῷ καὶ ἐτέρας τινας ἐνεῖναι
 20 θείας δυνάμεις· ἐκ τε γὰρ πολεμίων καὶ μάχης ἀβλαβῆ τὸν
 φοροῦντα διαφυλάττεσθαι καὶ μακρὰν δέ τι καὶ ἔρημον στελ-
 λομένῳ πορείαν, καὶ φυλακτήριον εἶναι καὶ παντός κακοῦ ἀποτρό-

5 A coralii descriptione incipit libellus noster in A; priorem libelli
 partem in codice pessime ligato invenire non potui. — 5 ἀσπίδα A. —
 6 καὶ τοῖς αὐτῶν δῆγμασιν A, qui sequens χρησιμώτατον omittit. — 7
 οἶον scripsi, οἶον BV, τι A. — 7 τούτου A. — 8 γὰρ om. B; — 9 φαί-
 νεσθαι B; οὐκ A; ἀλλ' ἐν ταῖς θαλασσαῖσι A. — 10 γὰρ pro τὸ γῆρας
 A; μαραινομένης A. — 11 τε om. AB; καταβαλεῖν V; αὐτὰ B; ἐν om.
 A. — 13 ὅταν δὲ B. — 14 ἐγχρονίζων A. — 15 πλ. ἀπευρόμενος καὶ ἐν
 ταῖς χ. τριβομένος B; τελεῖ ὡς B. — 16 φυλάττει V; οἶον ὅτι καὶ ἦν
 A. — 17 τῶνδε κλ. A; τὸν τε κλάδον B. — 18 δενδρύφιον scripsi; δην-
 δρύλιον V, δενδρυδιον (sic) B, δενδρίον A; λίθινον om. B. — 18. 19 τοῖς
 θεωμένοις om. B; ἄχαρι V. — 19 αὐτόν V. — 21—22 καὶ μακρὰν —
 εἶναι om. A. — 21 μακρὰν τινα καὶ B, fort. recte. — 21. 22 στελλόμενος
 B. — 22 καὶ post πορ. om. B; εἶναι om. B.

παιον, καὶ κινδύνους δὲ διαδιδράσκειν ληστῶν. [ἐὰν δὲ ἐν τοῖς
 πολέμοις καὶ ταῖς μάχαις ἐπὶ χεῖρας τοῦτον κρατῆς, ἔσται φυ-
 λακτῆριον ἀνίκητον καὶ ἐπιτευκτικὸν καὶ καταπληκτικὸν ἄφοβον.
 ἐκλήθη δὲ οὗτος καὶ ὑπὸ τινων γοργόνιος, διὸ εἰς αὐτὸν εἰσα-
 5 ράσσουσι γοργόνα καὶ κατακλείουσιν ἐν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ· καὶ
 τελεσθεῖς ἔστι μέγιστον φυλακτῆριον πρὸς πάντα φόβον καὶ
 ἐπήρειαν πονηρῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ὁδοπορίαις
 πρὸς ἐφόδους πονηρῶν καὶ πρὸς ἐρπετὰ παντοῖα· ἔστι γὰρ ὁ
 λίθος Ἑρμοῦ. ποιεῖ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὄνείρων καὶ φαντάσματα
 10 ἀπωθεῖται τῇ ἰδίᾳ ἀντιπαθείᾳ· μέγιστον δὲ φυλακτῆριον καὶ πρὸς
 ὀργὴν δεσπότου γλυφέντος ἐν αὐτῷ ζωδίου Ἐκάτης ἢ Γοργόνος
 προτομῆς. ὁ φορῶν δὲ αὐτὸν οὐδέποτε ὑπὸ φαρμάκων ἀλώσεται,
 οὔτε ὑπὸ κεραυνοῦ ἢ ἀστέρος πληγῆσεται ἢ πονηροῦ δαίμονος.
 ἄλυπον δὲ ποιεῖ τὸν φοροῦντα αὐτόν, ἀλλὰ καὶ μiasμάτων πάν-
 15 των καὶ καταδέσμων καθαρτῆριον ὑπάρχει· ἐν οἴκῳ τε ἂν ὁ
 λίθος δαιμόνων καὶ φαντασμάτων καὶ κεραυνῶν ποιεῖται δίωξιν.]
 ἀλλὰ καὶ τοῖς πλέουσι σωτήριον εἶναι [ἐὰν δὲ ἐν πλοίῳ αὐτὸν

1 δὲ post κινδ. om A; κίνδονον B; διαδιδράσκει V; ἐν ταῖς V. — 3 ante ἄφοβον excidisse videtur καὶ. — vv. 1 — 16 ἐὰν δὲ usque ad δίωξιν om. A B. Locum e Damigerone sumptum ab interpolatore in V additum esse orationis tenor interruptus docet. Expulso enim alieno additamento φυλακτῆριον εἶναι (p. 148, 22) . . . διαδιδράσκειν (p. 149, 1) optime cohaeret cum σωτήριον εἶναι (p. 149, 17). — 16 post δίωξιν haec add. V: πινόμενον δὲ μετὰ οἴνου ἀκράτου μάλιστα προφυλακτικὸν παντοίων φαρμάκων γίνεσθαι καὶ σπλήνα μὲν τήκειν σὺν ὕδατι πινόμενον καὶ πρὸς ἀναγωγῆς αἵματος ἐνεργεῖν. ἀναπληροῖ δὲ καὶ σαρκῶν κοιλώματα, quae in V codicis archetypo infra ex iusto loco, quo in reliquis codicibus leguntur, excidisse et in margine suppleta esse videntur, unde V codicis scriba alieno loco in textum receperit. — 9 φαντασμάτων ἀποθεῖται V, quod correxi. — 17— p. 150, 2 ἐὰν δὲ — ἄριστον in solo V interpolatum est, neque aliter p. 150, 3 ἀντιπάσχει usque ad p. 150, 4 παντοίαις. Sumpta haec sunt ex Astrampsychi libello ὅσοι τῶν λίθων εἰς ἀναχωγὴν ζάλης καὶ τρυμίας θαλάσσης, edito ab J. B. Pitra (Spic. Solesm. III p. 393) et ab Hermanno Graffio (Mélanges Gréco-Rom. 1859 p. 552—553), ubi haec de corallio leguntur: Κουράλλιος σὺν δέρματι φώκης εἰς τὸ χαλκήσιον (sic codd., χαλκήσιον Pitra, χαρχήσιον Graff) περιεπτόμενος ἀντιπάσχει ἀνέμοις καὶ κλύδωσι καὶ ἀκαταστασίαις παντοίαις (παντοίων habet Pitrae editio) ὀδάτων.

σχίσας εἰς τὸ καλούμενον χαλκήσιον ἐμβάλλης σὺν δέρματι φώκης, φυλακτήριον ἔσται ἄριστον] καὶ παντὸς κινδύνου καὶ ναυαγίου βύσσαι [ἀντιπάσχει γὰρ ἀνέμοις κλύδωσι καὶ ἀκαταστασίαις παντοίαις] καὶ φαρμάκων δὲ θανασίμων καὶ μαγειῶν πασῶν ἀντί-
 5 παλον πεφυκέναι καὶ μiasμάτων πάντων καὶ καταδέσμων καρτερῶν καὶ ὡσπερ ἀντίλυτον. κοπτόμενος δὲ καὶ τῷ σίτῳ καὶ πᾶσι τοῖς σπειρομένοις μινύμενος πᾶσαν βλάβην ἀπὸ τῆς ἀρούρης ἀπείργει. λέγουσι δὲ καὶ αὐχμοῦ καὶ χαλάξης καὶ πάντων τῶν τοιούτων ἀποτρεπτικὴν ἔχειν δύναμιν, ἀλλὰ καὶ τῶν καταβι-
 10 βρωσκότων πάντων καὶ λυμαινομένων τοῖς λήϊοις ἀναλωτικὸν καὶ φαρτικὸν γίνεσθαι, σκολήκων τε καὶ ἰπῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁερίων, ἐρυσίβης καὶ ἀκρίδος καὶ βρούχου, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν πρηστήρων καὶ κεραυνῶν [καὶ ἐν ἀμπέλοις δὲ καὶ ἐλαιῶσι τὸ αὐτὸ ποιεῖ σπαρεῖς], πινόμενον δὲ μετ' οἴνου ἀκράτου μάλιστα
 15 προφυλακτικὸν παντοίων φαρμάκων γίνεσθαι. καὶ σπλήνα μὲν τῆχει σὺν ὕδατι πινόμενον καὶ πρὸς ἀναγωγὰς αἵματος ἐνεργεῖ. ἀναπληροῦ δὲ καὶ σαρκῶν κοιλώματα.

Δίθος ἀχάτης. οὗτος παντοῖος μὲν τὴν μορφήν, πολυ-

4 καὶ φαρμάκων — 6 ἀντίλυτον om. V, qui eadem aliis verbis in loco interpolato supra (p. 149, 14) protulit. — 6 ἀντίλυτρον B ex correctione, puto, nam ἀντίλυτον, quod extat in A, praebent Lithicorum codices omnes. — 6—8 Haec a κοπτόμενος usque ad ἀπείργει om. V, qui eadem verbis tantum variatis exhibet, et B, sed hic quidem negligentia, puto; nam carminis Orphici aliquot versus circumscribuntur. V librum, utpote hic quidem interpolatione maxime foedatum, sequi nolui. Habet vero haec ex Damigerone sumpta: ἀλλὰ καὶ τριφθεῖς λεπτῶς καὶ μυχθεῖς μετὰ σπερμάτων καὶ σπαρεῖς ἐν τῇ γῆ ἀπωθεῖται ἀπὸ τῆς ἀρούρης πᾶσαν βλάβην καὶ πάντα φθοροποιὸν χειμῶνα. — 10 λήϊοις scripsi; λήϊοις V, λήϊοις A, λήϊοις, ι littera supra η posita B. — 12 βρούχου A, βρού V, βρούχης B. — 12 αὐτῶν om. B; τῶν om. A. — 13 καὶ om. V. — 12. 13 καὶ ἐν — σπαρεῖς solus habet V. — 14 πινόμ. — 17 κοιλώματα om. V, vide supra ad p. 149, 16. — 14 πινόμενος A. — 16 Sequentia epitomator e Dioscoride sumpsit, cfr. Diosc. de mat. med. V p. 806 ed. Kühn πληροὶ δὲ καὶ κοιλώματα (scil. corallium) πρὸς τε αἵματος ἀναγωγὰς ἰκανῶς ἐνεργεῖ καὶ δυσουροῦσιν ἀρμόζει· καὶ σπλήνα τῆχει σὺν ὕδατι πινόμενον. — 16 τῆχει B; πινόμενος A. — 17 σαρκεῖν B. — 18 Achatæ descriptionem ex B edidit Tyrwh.; παντοίως V.

χρώματος γὰρ καὶ πῆ μὲν ἰάσπιδι προσεικώς, πῆ δὲ τῷ σαρδίῳ,
 πῆ δὲ τῷ σμαράγδῳ, καὶ τοῦ μὲν ἰάσπιδος τὸ δελῶδες ἔχει,
 τοῦ δὲ σαρδίου τὸ αἱματῶδες, τοῦ δὲ σμαράγδου τὸ αἰγλήεν τε
 καὶ λαμπρόν. ἄλλοτε δὲ καὶ τὸ φοινικοῦν καὶ ἐρυθρὸν ἐν αὐτῷ
 5 καὶ οἷον μιλτῶδες· ἀλλὰ καὶ χαλκῷ τὸ χρῶμα πολλάκις ἕοικεν,
 ἔστι δὲ ὅτε καὶ μήλω. πάντων δὲ προκρίνουσι μάλιστα τὸν εἶδος
 ἔχοντα λίαν ἐρυθρὸν καὶ αἱματῶδες, ὃν καὶ δαφοινὸν καλοῦσιν,
 ἀφ' οὗ καὶ λεοντοδέρην τινὲς αὐτὸν καλοῦσι τῶν παλαιῶν. τοῦτον
 δὲ αὐτὸν καὶ κατάστιχτον εἶναι φασιν, ὥσπερ τὸν λέοντα φολίσαι
 10 πυρσαῖς ἢ καὶ ποικίλας ἀναμεμιγμένας ἐχούσαις καὶ λευκάς καὶ
 μελαίνας καὶ χλωράς. τοῦτον τοῖς σκορπιωδῆτοις ὠφελιμώτατον
 εἶναι· εἰ γάρ τις καὶ ψυχορραγῶν τύχη παρὰ τοῦ τραύματος καὶ
 περιαρτήσῃ τοῦτον περὶ αὐτῷ ἢ καὶ ἐπιπλάσῃ μάλιστα συγ-
 κόφας, αὐτίκα κατὰ βραχὺ τὰς ἀλγηθόνας ἀπομαραίνει καὶ σώζει
 15 τὸν κάμνοντα. ἐστὶ δὲ καὶ ἐρωτικός, ὥς φασι, καὶ τίθησιν ἐπι-
 θυμητοὺς ἄνδρας τε γυναῖξί καὶ γυναῖκας ἀνδράσι περιαιπτόμενος,
 καὶ θέλγειν δὲ πάντας ἰκανώτατος ἐν ταῖς ὁμιλίαις, καὶ τῶν αἰτή-
 σεων μὴ ἀποτυγχάνειν ποιεῖ. καὶ πρὸς πᾶσαν νόσον ἀπλῶς ἐρύ-
 σκεται χρῆσιμώτατος, ἐξαιρέτως δὲ πρὸς τε τριταίους καὶ τεταρ-
 20 ταίους καὶ πᾶν τοιούδε γένος νοσημάτων. σημεῖον δὲ τῆς τούτου
 δυνάμεως κάκεῖνο ποιοῦνται· ἐφομένοις γὰρ κέρασιν ἢ καὶ ὀστέοις

1 πῆ V bis. — 2 πῆ V; ἔχειν AB, corr. Tyrwh. — 3 αἰγλίεν B,
 αἰγλοῖεν A, corr. etiam Tyrwh. — 5 μελιτῶδες V, μολιτῶδες B, μελιτῶ-
 δες A, inducta μελ syllaba et μιλ superimposito; corr. Tyrwh. — 6 δ'
 ὅτε A. — 8 ἀφ' οὗ — παλαιῶν om. B; λεοντόδεριν V, λεοντοδέριν A;
 παλαιῶν δὲ V, αὐτὸν τῶν παλ. ὀνόμασαν A. — 10 ποικίλαις V. —
 11 μέλανας B; χλωράς A, ut alibi quoque scripsit noster, χλωεράς B,
 χλοεράς V. — 11 ὠφελιμώτατος A; ὠφελεῖν ἢ περιαρτύσει τοῦτον τῷ
 δήματι B, qui εἰ γάρ τις καὶ ψυχ. τ. π. τ. τρ. καὶ omittit. — 12 ψυχορα-
 γῶν codd.; τύχοι A. — 13 περιαρτήσει A, περὶ ἀρτήσοι V; αὐτῷ V,
 αὐτὸν A; καὶ om. A; ἐπιπλάσσει V, ἐπιπλάσσει A. In B περὶ αὐτῷ
 — κάμνοντα deest. — 14 ἀπομαραίνει καὶ σώζει A, ἀπὸ μαράνη καὶ σώσει
 V. — 15 ἔτι δὲ B; καὶ om. A; ἐρωτικόν A; καὶ om. A. — 15. 16 καὶ τῆ θήλυ
 ἐπιθυμητοῦς B. — 16 περὶ σπόμενος V. — 17 καὶ θέλγει πάντως A. —
 18 ποιεῖν V, vix bene. — 18. 19 ἐρύσκεισθαι V. — 19 χρῆσ. ὁμοίως δὲ καὶ
 πρὸς τριτ. B — 20 τοιούτου AB. — 21 ἐν ἐφορ. V. In B post νοση-

ἐμβαλὼν τις αὐτὸν ἐπ' ὀλίγον εἶτα καὶ ἀνασχόμενος εὐρήσει πάντα ῥαδίως τηχόμενα.

Λίθος ὁ αἱματίτης, ἀπ' αὐτῆς τῆς χροιάς οὕτως ὠνομασμένος· αἱματώδης γάρ ἐστι τὴν μορφήν. ἀλλὰ καὶ τριβεῖς καὶ
 5 εἰς ὕδωρ ἐμβληθεῖς αἱματώδες ὄλον κάκεινο τίθησι. τοῦτον εἰς
 πᾶσαν ὀφθαλμίαν ὠφελιμώτατον εἶναι λέγουσι κερυσθέντα μετὰ
 μέλιτος εἴτε γάλακτος· ἀλλὰ καὶ τῇ χειρὶ κρατούμενον ἢ φορού-
 μενον ἐπὶ τοῖς ἐν δικαστηρίοις ἀγῶσι πρὸς νίκην μέγα συμβάλ-
 λεσθαι καὶ μετὰ ὕδατος πινόμενον κατὰ τῶν ἰσθόλων πάντων
 10 ἀντιφάρμακον προφυλακτικὸν γίνεσθαι καὶ ἡδὺν καὶ χαρίεντα·
 καὶ πᾶσι φίλον τὸν φοροῦντα τοῦτον ἐργάζεσθαι.

Λίθος ὁ λιπαραῖος, ὅντινα καὶ λέγουσιν ἐν Ἀσσυρίᾳ γίνεσθαι
 κάκειθ' ἐν ποτε παρὰ Μέμνονος εἰς Τροίαν κομισθῆναι καὶ τῷ
 Πριάμῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Τρώων ὡς μέγα τι δῶρον προσενε-
 15 χθῆναι. τοῦτον δέ φασι καὶ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι μάγους
 περὶ πολλοῦ τίθεσθαι· πολλὰ γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὰς ἐπιφθὰς αὐτῶν
 καὶ γοητείας συμβάλλεσθαι. καθημεροῦν δὲ διὰ τοῦτου καὶ ὕφεις
 καὶ δράκοντας· ἀλλὰ καὶ πίνοντας ἐκ τούτου τοῦ λίθου μαντικούς
 γίνεσθαι καὶ ὀρνεοσκόπους, καὶ ἀπλῶς ὥσπερ ὀργάνῳ τῷ τοιούτῳ
 20 χρῆσθαι πρὸς πᾶσαν αὐτῶν τῆς τέχνης δύναμιν.

Λίθος νευρίτης. ὠνόμασται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ ταῖς παλαιαῖς

μάτων sequuntur quae ab epitomatore de haematitae viribus narrantur
 ab καὶ μετὰ ὕδατος usque ad ἐργάζεται (sic), tunc vero omissa liparaei
 et nebritae descriptione quaedam e Damigerone fortasse magnam par-
 tem excerpta de lapidibus, ex quorum numero hos notavi: λίθος σμάραγδος,
 γὰρ δόνυξ (sic), ὀνυχίτης ἕτερος, χρυσόλιθος, ὀπάλλιος, δενδραχάτης,
 ἰασπαχάτης, σαρδαχάτης, πολύζωνος, πάγχρους, σμυρνίτης, χελιδόνιος,
 ἰερακίτης, δρακοντίτης, ἀσπαλακίτης, φρονίτης, βαινίτης.

4 αἱματώδη Α. — 5 ὄλον ποιεῖ Α ὀμῖσσο κάκεινο τίθησι. — 7 ἢ
 pro εἴτε Α. — 7 κρατούμενος ἢ φορούμενος Α. — 8 ἐπὶ τοὺς ἐν δικ.
 ἀπώντας Α. — 9 μεθ' ὕδατος πινόμενος Α. — 11 πᾶσιν codd.; τὸν φο-
 ροῦντα τὸν τοιοῦτον λίθον ἐργάζεται Α. — 12 ἀσσυρία codd. — 14 τῷ
 ante βασ. om. Α. — 15 καὶ ante τοὺς om. Α; τοὺς . . . μάγους ex τοῖς μά-
 γοις Α. — 16 π. πολλῶν V; αὐτοῖς om. V; τὰς ἑαυτῶν ἐπ. Α, τὰς ἐπ. ἑαυτοῖς
 V. — 17 συμβάλλεσθαι Α, συμμάχεσθαι V contra usum auctoris. — 18
 ἀλλὰ om. Α.

βάχχαις ταῖς τὰς νεβρίδας φορούσαις καὶ θεραπαίλαις καὶ ἀκολούθοις τοῦ Διονύσου ἐπιτήδειον εἶναι καὶ πρὸς μαντείας αὐταῖς συμβάλλεσθαι. λέγουσι δὲ καὶ παυσίπονον αὐτὸν εἶναι τὰς ὀδύνας παντοίων ὕφρων ἐξιώμενον, τιθέναι δὲ καὶ τῇ γυναικὶ τὸν ἄνδρα
 5 φίλτατον καὶ ἐπιθυμητὸν καὶ ἀσπίδων δὲ ἀποτρεπτικὸν γίνεσθαι. τούτου δὲ τὴν χροιάν ὁμοίαν εἶναι πρὸς φλωροῦ.

Δίδος ὁ χαλαζίτης. καὶ τούτου δὲ τὴν δύναμιν ἀρίστην εἶναι λέγουσιν ὡς καὶ πυρετῶν ἀποτρεπτικὴν καὶ σκορπιοδήκτοις ἰατρικῇ καὶ μαντικῇ δὲ φανεροῦσαν τὰ μέλλοντα τῷ φοροῦντι.

1 νευρίδας codd. fort. recte. — 1 ἀκολ. x. θεραπ. A. — 2 διονυσίου V. — 3 συμμίχεσθαι V, συμβάλλεσθαι A; αὐτοῖς codd. — 3 πασίπονον εἶναι αὐτόν A. — 4 ἐξιώμενον V; τιθέναι. ποιεῖ δὲ καὶ A; ἄνδρας vel ἄνδραν V. — 8. 9 ἰατρικὴν A. — 9 μαντ. καὶ φαν. τὰ μ. A. Sequitur in V opusculum in fine mutilum, Σωκράτους καὶ Διονυσίου περὶ λίθων, ineditum, ut videtur, nec luce indignum, cum plura e Damigeronis libello transsumpta contineat. Specimen ex eo dedi ad Lith. v. 635. Describuntur in eo: σμάραγδος, δάκνθος, σπάνιος, χαλκηδόνιος, βαβυλώνιος (alias σάρδιος), σαρδῶνυξ, ὄνυχιτης (cuius quinque genera enumerantur), χρυσόλιθος (qui est ὕγρός, διαυγῆς, διαφαῆς, χρυσίζων, διαφανῆς), ὀπάλλιος, ἀγάτης et ἀνταγάτης. Reliqua in codice mutilo nunc desiderantur. Simile opus sine titulo extare videtur in A, in quo post epitomam nostram sequuntur collectanea de pluribus lapidibus, quorum haec tantum nomina exscripsi: σμάραγδος, βαβυλώνιος (alias σάρδιος, quem praesertim ἐν τῷ παλατίῳ gestant), τοπάζιος, σαρδῶνυξ, ὄνυχιτης, ὄνυχιτης ἕτερος, περιλεῦσιος. Smaragdi descriptionem ex hoc codice excerptam infra dabo ad Damigeronem.

DAMIGRON DE L'ARTS